

зрители и слушатели. Спомням си едно писмо на Питър Шугар от Сياتъл по повод на негова изява там. "Дори и турският, и югославският ни колега, които виждат нещата по друг начин, бяха принудени да го поздравят" – пише до ръководството на БАН известният американски балканист. Кой ще успее да отрече, че Андрей Пантев владее аудиторията? Но не с лекотата на весели каламбури, а с онази способност да съедини в смислов анализ познанието, въображението и красноречието. Това доказва, че науката наред с другото е и привлекателна за всички хора дейност. Защото той не говори само за производството на чугун на глава от населението, за демографски прираст и километраж на жп линии, а и за онази загадъчна същност на човешкото поведение, която прави историографията по-сложна материя от точните науки. Той пише бързо, но не се чете с бързината на занимателното четиво. Защото е прекалено многопластов и многосмислов, за да бъде приет еднозначно.

На онези, които иронизират тази благословена дарба, припомняме баснята на Лафонтен за киселото грозде. Неговите 30 монографии, стотици студии и статии маркират период от четири века, два континента и тематичен кръг, включващ революции и реформи, демокрация и национализъм, външна политика и политическо оползотворяване на културно превъзходство. За кого е малко и незначимо всичко това? В чест на неговата 60-годишнина излиза сборник с название "Модерният историк", в който намираме изследвания на историци от няколко поколения. Дали това название не стои в неговата неотпечатана визитна картичка? Той започна кариерата си като екскурзовод във Видинската крепост. Не само във Велико Търново има средновековни крепости и не само той е бил столица! Ако понятието "крепостен дух" означава и рядко срещаната у нас последователност в принципи и стойности, отказ от бързата адаптация към силните, тогава не пази ли Андрей Пантев ключ към крепостни добродетели, който смятаме, че е загубен по пътеките на симулираната модернизация?

Нека осмислим един анекдот (има ли истински професор без анекдоти?) за неговите публични изяви. "Ако пуснеш чешмата, оттам ще потече Пантев." Добре, казваме ние. А ако затвориш чешмата, какво идва после? Суша...

БИБЛИОГРАФИЯ НА АНДРЕЙ ЛАЗАРОВ ПАНТЕВ, ПРОФЕСОР В СУ „СВ. КЛ. ОХРИДСКИ“, ДОКТОР НА ИСТОРИЧЕСКИТЕ НАУКИ

Дисертации

Политиката на Англия към България 1879 – 1894. Научен ръководител Крумка Шарова. Рец. В. Кутиков и Цв. Тодорова. С., 1967, 332 с. (кандидат на историческите науки)

Българският въпрос в Англия и САЩ. 1876 – 1903. Рецензенти Веселин Трайков, Радослав Попов, Константин Косев. С., 1984. 692 л. (доктор на историческите науки)

Монографии

1. Англия срещу Русия на Балканите. 1879 – 1894. С., Наука и изкуство, 1972. 308 с. Библиография, с. 290–297.

2. Американската буржоазна революция 1776 – 1789. С., Наука и изкуство, 1977. 159 с.

3. Българският въпрос във Великобритания 1876 – 1878. С., Отечествен фронт, 1981. 184 с.

4. Кратка история на България. С., Наука и изкуство, 1981. 495 с. Съавтори: В. Гюзелев, Н. Генчев, К. Косев, И. Димитров, А. Пантев, М. Лалков, К. Петров.

5. Кратка история на България, същите съавтори, Второ преработено издание. С., Наука и изкуство, 1983, 504 с. Същото и на испански (Мексико, 1979, Хавана, 1981), фламандски (Антверпен, Амстердам – 1981), италиански (Рим, 1982), хинди (Делхи – 1982), гръцки (Атина – 1983), полски (Варшава – 1986), 1982. 180 с.

7. САЩ и България по време на Първата световна война. С., Наука и изкуство, 1983. 152 с. Съавтор: Петко Петков.

8. Българският въпрос в САЩ 1876 – 1903. Търново, Великотърновски университет "Кирил и Методий", 1984. 142 с.

9. Съединението на Княжество България и Източна Румелия 1885 година. С., Нар. просвета, 1985. 248 с. Съавтор: Елена Стателова, второ издание 1995 г. 241 с.

10. Историческата българистика в Англия и САЩ 1856 – 1919. Научни и политически аспекти. С., Наука и изкуство, 1986. 263 с.
11. Революции и реформи в Западна Европа и Северна Америка XVII – XVIII векове. С., 1988. Университетско издателство. 167 с. Второ издание – 1993. 174 с.
12. Гражданската война в САЩ 1861 – 1865. С., Нар. просв., 1989. 180 с., В съавторство с Виолина Павлова.
13. Европа между две революции 1799 – 1848. Сходности, паралели, различия. С., Наука и изкуство, 1989. 208 с.
14. Защо две Америки. С., БАН, 1991. 120 с.
15. История на България. Т. 7. Възстановяване и утвърждаване на българската държава. Национално-освободителни борби 1878 – 1903. Отг. ред. Хр. Христов и др. С., БАН, 1991. 559 с. Авторы: А. Пантев и др.
16. Години на демокрация? С., Едем 21, 1992. 176 с.
17. Христофор Колумб и Новият свят. Худ. В. Паунов. С., Наука и изкуство, 1992. 64 с.
18. История на България. Съавтори Иван Божилов, Вера Мутафчиева, Константин Косев, Андрей Пантев, Стойчо Грънчаров. С., Изд. къща “Хр. Ботев”, 1993. 731 с.
19. Раждането на модерната демокрация. С., Век 22, 1993. 227 с.
20. Рицар или чудовище. Из историческите пътища на модерния национализъм. С., Булвест 2000, 1993. 143 с.
21. US Projects for Determining the Borders of Bulgdria, 1918 – 1919. New Lexington, Ohio, 1993. 40 p.
22. История. За IX кл. на СОУ. С., Просвета, 1994. 272 с. В съавторство с Борислав Гаврилов.
23. История на новото време. В. Търново, Абагар, 1994. 527 с. В съавторство с Христо Глушков и Радослав Мишев.
24. Проблеми на новата и най-новата стопанска история. Сборник лекции за студентите от УНСС – София. С., Унив. изд. Стопанство, 1994. 382 с. Авторы: А. Пантев, Д. Саздов, Ив. Стоянов, В. Кацаркова, М. Никова, Л. Велева, Л. Спасов, Вл. Мигев.
25. Пътят на модерния свят. София, Тилия books, 1994. 488 с. В съавторство с Борислав Гаврилов.
26. Стефан Стамболов – хъшгьт-държавник или “българският Бисмарк”. С., “Знание” ООД, 1994. 47 с.
27. За Стамболов в часа на България. С., Едем 21, 1995, 207 с.
28. Лекции по сравнителна история. Българската политическа история в европейски контекст. Ч. 1. Благоевград, ЮЗУ “Н. Рилски”, 1995. 242 с.

29. Хронологична енциклопедия на света. Т. 5. В. Търново, Елпис, 1995. 688 с. Авторы: А. Пантев, Б. Гаврилов, К. Тодоров, С. Марков.
30. Cultural and Intercultural Perspectives in Europe. Strasbourg, Council of Europe, 1995. 15 p.
31. Българският април 1876 в Англия и САЩ. С., “Ив. Вазов”, 1996. 241 с.
32. Историческата еволюция на политическата демокрация. С., Изд. “Българска наука и култура”, 1997. 293 с.
33. Стоте най-известни българи в нашата история. В съавторство с Б. Гаврилов. С., Изд. “Репортер” 7, 1997. 328 с.
34. Другата версия. С., Изд. “Захари Стоянов”, 1998. 285 с.
35. Гладстон и българите. В съавторство с Р. Генев, Изд. “Тангра-Танака”. С., 1999. 306 с.
36. Стоте най-известни чужденци в нашата история. В съавторство с Б. Гаврилов. С., 1999. 348 с.
37. Светът след Исус. Съавтори Василка Тъпкова-Заимова, Пламен Павлов, Ахмед Садулов, Калин Тодоров, Борислав Гаврилов, Сашо Марков, Димитър Димитров, Иван Габеров, Gaberoff, Велико Търново, 1999, 1376 с.
38. Исторически многоточия. С., “Вулкан-4”, 1999, 171 с.
39. Българска история в европейски контекст. С., Изд. “Христо Ботев”, 2000. 333 с.
40. Българските ханове и царе. От хан Кубрат до цар Борис III. В съавторство с Йордан Андреев. Велико Търново, 2001. 366 с.
41. Сир, това е революция. С., Изд. “Захари Стоянов”, 2001, Съавтор Б. Гаврилов.

**Научноизследователски
статии и студии**

- Крепостното строителство във Видин в края на VII и първата четвърт на VIII век. – Музеи и памет. култ., 1964, брой 4, 6–9.
- За англо-българските отношения след падането на Стефан Стамболов (1894 – 1896) – Ист. прегл., № 4, 87–96.
- Политиката на английското либерално правителство към България през 1880 – 1885 г. – Ист. прегл., 1967, № 2, 27–48.
- Политиката на Англия към Съединението на Княжество България с Източна Румелия. – Изв. Инст. ист. Т. 19, 1967, 75–114.
- The Macedonian question in Britan’s Polisy during First Years of Stefan Stambolov’s Regime (1887 – 1892). – Etud. hist., 4, 1968, 357–371.

- Архивни източници за историята на България във Великобритания. – Изв. Държ. архиви, № 20, 1970, 283–291.
- Впечатления от научна командировка в Англия. – Ист. прегл., 1970, № 1-2, 237–242. Организация на историческата наука в страната.
- Мисията на д-р Георги Вълкович в Атина (март – април 1890 г.) според английски архивни източници. – Ист. прегл., 1970, № 6, 66–71.
- Научна сесия за въстанието на селяните в Северозападна България през 1850 г. – Ист. прегл., 1970, № 4, 157–162. В съавторство с Е. Стателова.
- Bulgaria in Anglo-Russian Relations in 1892 – 1894. – Etud. hist., 5, 1970, 409–421.
- Чужди документи за Ангел Кънчев – В: Ангел Кънчев. 1850 – 1970. 120 години от рождението му. С., 1970, 43–46.
- Англия и реформената акция в Европейска Турция (1895 – 1903). – Ист. прегл., 1971, № 6, 3–32.
- Научна сесия за 100-годишнината на Парижката комуна. – Ист. прегл., 1971, № 3, 129–132. В съавторство с Е. Стателова.
- Русе и Русенско в английската дипломатическа преписка. В: – Сто години от основаването на Революционния комитет в Русе. Русе, 1971, с. 5–14.
- Англия, Германия и българският въпрос (август 1887 – март 1870 г.) – В: Българо-германски отношения и връзки. Т. 1. С., 1972, 97–118.
- Документи за политическата история на България в Архива на Сръбската академия на науките и изкуствата – Белград. – Изв. НБКМ, 12, 1972, 275–279.
- Научна сесия за стогодишнината на Русенския революционен комитет. – Ист. прегл., 1972, № 2, 172–175.
- Принципи и методи на английската външна политика (1800 – 1914). – Векове, 1972, № 3, 21–29.
- Англо-българска среща и конференция на историците. – Векове, 1973, № 6, 96–98.
- Георги С. Раковски през погледа на английските дипломати. – Векове, 1973, № 3, 32–34.
- Емигрантският въпрос и българо-сръбските отношения 1883 – 1886. – Векове, 1973, № 4, 5–15.
- Западните държави и балканските славяни от началото на 19 в. до Берлинския конгрес 1978. – В: Славянска филология. Докл. и статии за VII междунар. конгрес на славистите. Т. 14. С., 1973, 79–92. В съавторство със С. Дамянов и В. Паскалева.
- Константин Иречек и българска историческа наука. – Bulg. hist. rev., 1973, № 2, 61–70. В съавторство с Д. Ангелов и В. Паскалева.

- Bulgaria's Place in the Political Strategy of Great Britain 1879 – 1912. – Bulg. hist. rev., 1973, № 4, 16–35.
- Mackenzie and Urby and the New Trends in English Policy towards the South Slavs. – Etud. hist., 6, 117–142.
- Англия и българският църковен въпрос (1860 – 1870). – В: В чест на акад. Д. Косев. С., 1974, 143–156.
- Външната политика на България и опозиционните партии (1900 – 1914). – Изв. Инст. ист., 23, 1974, 105–148.
- Конференция на БИД по краезнание. – Векове, 1974, № 1, 121–124.
- Проблеми на взаимоотношенията между големите и малките държави в ново време. – Ист. прегл., 1974, № 3, 32–45.
- Scientific Meeting between Bulgarian and Britsch Historians. Bulg. hist. rev., 1974, № 1, 95–99. Бележки за конференцията в София и В.Търново през септ. 1973 г.
- Англия и руско-българското помирение (1884 – 1886). – В: България и европейските страни през 19 – 20 в. Сб. науч. изследвания. Посвещава се на чл.-кор. Туше Влахов по случай 75-та му годишнина. С., БАН, 1975. 147–165.
- Екстернирането на Гастон Шадурн от България през Стамболово време. – Векове, 1975, № 5, 78–83. Съавтор Радослав Попов.
- Основни насоки на съвременната буржоазна американска историография за значението на американската революция. – Ист. прегл., 1974, № 4, 77–84.
- Семинар по сравнителни изследвания върху американската революция – Залцбург, март 1975 г. – Векове, 1975, № 4, 99–100.
- The Foreign Policy of the Opposition Parties in Bulgaria 1900 – 1914. – Bulg. hist. rev., 1975, № 1, 28–59.
- Американската национална революция като световно историческо събитие. – Векове, 1976, № 6, 19–30.
- Историческата българистика в Англия и САЩ за периода 1878 – 1918. – В: Изследвания по случай 60 год. от рождението на акад. Христо Христов. С., БАН, 1976, 219–235.
- Bicentennial of the American National Revolution. – Etud. balq., 1976, № 2, 78–85.
- Англия и Източната криза 1875 – 1878. – В: Априлското въстание и Източната криза 1875 – 1878. С., БАН, 1977, 121–133.
- Англо-руските отношения и Освободителната война. – Ист. прегл., 1977, № 5–6, 22–35.
- Военно-стратегически съображения на Англия във войната 1877 – 1878. – Военноист. сб., 1977, № 2, 107–117.
- За въздействието на Американската революция в Западна Европа и Латинска Америка. – Ист. прегл., 1977, № 2, 25–46.

Българският въпрос като фактор в гражданската история на Великобритания. – В е к о в е, 1978, № 4, 54–61.

За отношението на руския буржоазен печат към българските събития (август 1886 – юли 1887). – В: В ъ н ш н а т а политика на България. Сб. статии. С., БАН, 1978, 85–105.

Anglo-Bulgarian Conference of Historians. – *Bulg. hist. rev.*, 1978, № 1, 114–116.

Bulgaria in the Relations among the Allies and the State Coalitions of the Great Powers (1881 – 1894). – *Etud. hist.*, 8, 275–286.

Английската буржоазна революция като начало на новото време. – В: С б о р н и к лекции за следдипломна квалификация на учителите – СУ “Кл. Охридски”. Ист. фак. С., 1979, 173–206.

Английската буржоазна революция като преход към новото време. – И с т. п р е г л., 1979, № 3, 107–117.

Англия и външнополитическите проблеми на България (1878 – 1914). – В: Б ъ л г а р и я в света от древността до наши дни. Т. 2. С., 1979, 25–33.

Болгария и Средиземноморските соглашения 1887 года. – *Etud. hist.*, 1979, 9, 187–198. В съавторство с Радослав Мишев.

Международните отношения 1871 – 1900. – В: М а т е р и а л и по нова и най-нова история. С., 1980, 127–140.

Политика Англия в Восточном вопросе 1856 – 1878. – В: Н е з а б в а е м њ й подвиг. Львов, 1980, 69–78.

Проблеми на историческата българистика в САЩ днес. – В е к о в е, 1980, № 4, 103–107.

Съединените американски щати 1871 – 1914. – В: М а т е р и а л и по нова и най-нова история. С. 1980, 90–102.

Britain and Bulgaria. 1879 – 1915. – *Southeastern Europe*, 1980, № 2, 191–204.

Австро-германско сътрудничество по “българския въпрос”. 1887 – 1890. – В: Б ъ л г а р с к о - г е р м а н с к и отношения и връзки. Т. 3. С., 1981, 124–150. В съавторство с Р. Мишев.

Американо-български научни срещи. – В е к о в е, 1981, № 5, 105–106.

Англо-руските отношения и съдбата на България по време на Руско-турската война 1877 – 1878. – В: Б ъ л г а р с к о т о Възраждане и Русия, С., 1981, 145–165.

Дестабилизацията на англо-руските противоречия в Европа 1856 – 1875. – Г о д. С У “К л. О х р и д с к и”, И с т. ф а к., 71, 1981, 85–137.

Научна сесия “Видинският край през вековете”. – В е к о в е, 1981, № 6, 17.

Някои особености в отражението на Илинденско-Преображенското въстание във Великобритания. – И з в. И н с т. и с т., 25, 1981, 152–166.

Проекти на САЩ за определяне на границите на България през 1918 – 1919. – И с т. п р е г л., 1981, № 1, 33–49.

Противоречивото наследство на Стефан Стамболов. – В е к о в е, 1981, № 5, 69–77.

Характер и тенденции в международните отношения 1871 – 1900 г. – И с т. и о б щ е с т в о з н., 1981, № 1, 51–60.

The USA and the Bulgarian Problem. 1918 – 1919. – *Bulg. histor. rev.*, 1981, № 1–2, 46–65.

Англо-турските отношения по времето на Освободителната война на България. – В: О с в о б о ж д е н и е т о на България. С., 1982, 190–195.

Драмата на живия. Кой е Стефан Стамболов? – О т е ч е с т в о, 1982, брой 5, 22–23.

От симпатия към подкрепа. Някои особености в историческата българистика в САЩ. – В: У н и в е р с и т е т с к и изследвания и преподавания на българската история у нас и в чужбина. С., 1982, 633–648.

Политиката на Османска Турция към Княжество България 1888 – 1896. – В: В е л и к и т е сили и балканските взаимоотношения в края на 19 в. и началото на 20 в. С., 1982.

Политически мотиви в историческата българистика в Англия и САЩ 1919 г. – В: П ъ р в и международен конгрес по българистика 1981. Т. 1. С., 129–142.

Проливите като фактор в Балканската политика на Великобритания (1887 – 1897) – В: В е л и к и т е сили и балканските взаимоотношения в края на 19 в. и нач. на 20 в. С., 1982, 60–80.

Отражението на Илинденско-Преображенското въстание във Великобритания. – В: И л и н д е н с к о - П р е о б р а ж е н с к о т о въстание във Великобритания от 1903 г. С., 1983, 163–169.

Политически мотиви в историческата българистика в Англия и САЩ до 1919. – В: П ъ р в и международен конгрес по българистика. Доклади. Т. 2. С., 1983, 129–142.

САЩ и балканският териториален въпрос на Парижката мирна конференция 1919 г. – В: И з с л е д в а н и я в чест на проф. д-р Хр. Гандев. С., 1983, 341–359.

Съвременни историографски аспекти на Английската буржоазна революция във Великобритания. – В: М е т о д о л о г и ч е с к и и историографски проблеми на историческата наука. Т. 3. С., 1983, 157–177.

Съединението на Княжество България и Източна Румелия. – В: К р а т к а история на България. С, 1983, 238–240.

Създаването на българската държавност 1878 – 1900, “видяно отвън”. – В: Б ъ л г а р и я 1300. Институции и държавна традиция. Т. 3. С., 1983, 19–26.

The Significance of the Bulgarian National Revolution for the Internal and Foreign Political Life of Great Britain. – *Bulg. histor. rev.*, 1984, № 1, 45–62.

Американската публицистика в “Аферата мис Стоун”. – *Бълг. журналист*, 1985, № 10, 43–47; № 11, 47–50.

Англия на прага на новото време. 1642 – 1660. – *Ист. и обществов. изв.*, 1985, № 2, 53–63.

Архивът Кларк (за дейността на американските мисионери от средата на 19 в. до 1934 г.) в България. – *Векове*, 1985, № 5, 62–66.

Българското Съединение през 1885 година. – *Полит. просв.* 1985, № 8, 67–76.

Българското Съединение през 1885 година. – *Ист. прегл.*, 1985, № 5, 3–18.

“Другият” Стефан Стамболов. – *Бълг. журналист*, 1985, № 3, 27–30.

Заселването в Северна Америка през 17 в. и установяването на капиталистически отношения. – *В: Сборник в чест на проф. д-р Хр. Гандев. Изследвания по случай 75 год. от рождението му.* С, 1985, 144–160.

Информация, общественото мнение, политически интереси. Англо-американската публицистика и българското Съединение през 1885 г. – *Съвр. журналистика*, 1985, № 2, 207–221.

Краят на едно политическо детство [Интервю] – *Семейство и уще*, 1985, № 8, 18–19.

“Празните приказки от кафенето” в ново полемично обръщение. – *В: Юбилеен сборник в чест на акад. Димитър Косев.* С., 1985, 257–280.

Примерът на българското Съединение през 1885 г. – *Ист. и обществов. изв.*, 1985, № 3, 3–11.

Румелийци или българи. – *Смяна*, 1985, № 8, 2–4.

САЩ и българското Съединение. – *Военноист. сб.*, 1985, № 4, 118–142.

Уроците. – *Септември*, 1985, № 9, 162–169.

Continuity and Change in the Emergence of the Bulgarian National State. – *В: Anglo-Bulgarian Symposium. Proceedings 1, London, 1982. Vol. 1. History, London, 1985, 132–138.*

The Border Line Between Sympathy and Support. – *Southeastern Europe*, 1985, 12, № 4, 18–39.

The Union of Bulgaria 1885. – *Bulg. histor. rev.*, 1985, № 3, 23–38.

Английски вестник “Северно ехо” и българската агитация (по повод Априлското въстание) през 1876. – *Бълг. журналист*, 1986, № 11, 34–35. “Българската криза 1886 – 1887”, българската

общественост и европейската политика. – *Ист. и обществов. изв.*, 1986, № 4, 3–8.

Захари Стоянов като кореспондент на вестник “Таймс”. – *В: Захари Стоянов и Съединението.* Русе, 1986, 101–108.

Захари Стоянов като кореспондент на вестник “Таймс”. – *В: Научна конференция по журналистическото и публицистичното дело на Захари Стоянов.* С., 1986, 149–185.

“Специалните отношения” между Англия и САЩ по време на Първата Световна война. – *Ист. и обществов. изв.*, 1986, № 2, 58–63.

Стратегически проекти на САЩ в края на 19 в. – началото на 20 в. – *Год. СУ “Кл. Охридски”, Ист. фак.*, 75, 1986, 124–154.

Вграждането на България в европейската държавноинституционна структура 1879 – 1908. – *Ист. и обществов. изв.*, 1987, № 5–6, 23–31.

Вестник “Северно ехо” и българската агитация в Англия през 1876 година. – *Векове*, 1987, № 3, 42–48.

Другото лице на “българската агитация” в Англия 1876 – 1878. – *В: Българо-английски отношения в ново и най-ново време.* С., 1987, 5–22. (Изследвания по българска история. БАН, Т. 9.)

Европейското време на Апостола. – *Семейство и училище*, 1987, № 3, 12–13.

Интересът на Англия и САЩ към стратегическото положение на българските земи през периода 1856 – 1876 г. – *Известия на Института за военна история* 43, 1987, 41–77.

Освободителното дело на Балканската война. – *Полит. просв.*, 1987, № 11, 45–54.

От “заговора на мълчанието” до “българското чудо”. – *Български журналист*, 1987, № 7, 23–27.

Сбъднатите и несбъднатите предсказания на мисионерите. – *Септември*, 1987, № 1, 220–232.

Стратегически измерения на българския въпрос 1886 – 1896 г. – *Военноист. сб.*, 1987, № 4, 90–109.

Видян отблизо и далеч. – *В: Стефан Стамболов Революционер и книжовник.* В. Търново, 1988, 17–28.

Илинденско ехо отвъд Атлантика. – *Бълг. журналист*, 1988, № 8, 22–23.

Националното самочувствие на българина. – *Читалище*, 1988, № 2, 6–7.

Незримото съучастие. Българската национално-освободителна борба и европейското общественото мнение. – *София*, 1988, № 3, 10–11.

Политическата криза като общоисторическо явление. – *История и обществознание*, 1988, № 5–6, 82–90.

[Трети] 3 март и самочувствието на младия българин. – С м я н а, 1988, № 2, 2–4.

La integracion de Bulgaria en la estructura politico-estatal europea 1878-1908. – In: R e v i s t a de la Universidad Compluetense. Volumen extraordinario. Bulgaria. Madrid, 1988, p. 175–180.

Similarities Between 19 th Century National Movements of India and Bulgaria. – In: J o u r n a l of the Indian Centre for Bulgarian Studies. Vol. V, № 1, June, New Delhi, 1988, p. 66–71.

България и Европа през пролетта на 1887 година. – Б ъ л г а р с к и воин, 1989, № 6, 10–11.

Великата френска революция в историческия живот на българите. – К у р и е р на Ю Н Е С К О, 1989, № 4, 58–59.

200 [Двеста] г. от Великата френска революция. – К у л т у р а, 1989, № 4, 49–85.

Завинаги в историческия опит на човечеството. – С е п т е м в р и, 1989, № 7, 184–191.

Историческата равностетка от Великата френска революция. – В е к о в е, 1989, № 4, 76–85.

Исторически перспективи на Великата френска революция. – Ф и л о с. м и с ъ л, 1989, № 8, 32–38.

Историческото наследство на Великата френска революция. – Н о в о в р е м е, 1989, № 6, 51–62. Библиогр. с. 61–62.

Политикан или благодетел. 180 г. от рождението на Уйлям Гладстоун. – С о ф и я, 1989, № 12, 13–15.

Страстите на един юбилей. – П о л и г р а ф и я, 1989, № 4, 38–41.

Сянката на една национална депресия. – С о ф и я, 1989, № 4, 6–8.

1789 [Хиляда седемстотин осемдесет и девета] и други години. – Б ъ л г. ж у р н а л и с т, 1989, № 7, 18–26.

Die Entstehung des Bulgarischen Staat als historische Produkt des Befreiungskrieges. – In: 110 Jahre von der Befreiung Bulgariens. Hamburg, 1989.

За да тържествува демокрацията! 125 г. от убийството на Абрахам Линкълн. – З е м я и п р о г р е с, 1990, № 12, 63–67.

Има ли в България демократични традиции и професия политик. Разговор в редакцията с Андрей Пантев и Веселин Методиев. – Б ъ л г. в о й н, 1990, № 3, 1–3.

Историческо вчера, политическо днес, демократическо утре. – И с т о р и я и о б щ е с т в о з н а н и е, 1990, № 1, 54–59.

“Нямаме право да грешим още веднъж”. – К и н о и з к у с т в о, 1990, № 5, 3–10.

Рицарят и чудовището на 19 в. – Д а н о, 1990, № 5, 25–35.

Стефан Стамболов пред ученици и учители. – И с т., о б щ е с т в о в и, 1990, № 2, 12–20.

Учителка на народа ни, а не слагиня на политиката. Разговор със ст. н. с. Г. Марков, доц. М. Лалков и проф. А. Пантев. – И с т о р и я, 1990, № 4, 51–57.

Die Entstehung des Bulgarischen Staates als Historisches Produkt des Befreiungskrieges. – I № : 110 Jahre Wiedererrichtung des Bulgarischen Staates, Munchen, 1990, 41–46.

Western Europe between 1649 and 1789. Crises, Revolutions, Changes. – B u l g. h i s t o r. r e v., 1990, № 2, 3–25.

Българският етнос по света. – Г е о г р а ф и я, 1991, № 1, 1–4.

Завръщането на едно книжно богатство. – С о ф и я, 14, 1991, № 11–12, с. 7–8.

История върху носа на Клеопатра. – В р е м е н а, 1991, № 1, 2–8.

Националните движения между поуките на миналото и реалностите на настоящето. – И с т о р и я. О б щ е с т в о. Ф и л о с о ф и я, 1991, № 4, 4–7.

Българският етнос по света. – Б ъ л г а р и, 1992, № 1, 50–51.

Някои мисли за модерния национализъм [политическо есе]. – М е ж д у н а р. о т н о ш е н и я, 1992, № 3, 28–34.

Попътните премеждия на модерната демокрация. – И с т о р и я, 1992, № 5–6, 9–21.

The Realities of Casual Symbols. The 1885 Unification of Bulgaria. – B u l g. m i l i t. r e v., 1992, № 1, p. 23–33.

Държава за нацията или нация за държавата? Разговор. – П а н о р а м а, 1993, № 1–2, 5–13.

Историческите корени на модерната демокрация. – В о е н н о и с т. с б., 1993, № 4, 180–197.

“Новата” нова обща история. – И с т о р и я, 1993, № 3, 1–7.

The Gladstonian Tradition in the English Image of Bulgaria – 1879 – 1912. – In: S c h o o l of Slavonic and East European Studies London, 1993, p. 52–55.

Българите между Изтока и Запада. – Е в р о п а, 1994, № 3, 26–28. Връх за отскок, или годишнината на Милчо Лалков. – И с т о р и я, 1994, № 6, 77–78.

Европа – Магна в диаспоричните общности. – Е в р о п а 2001, 1994, № 7, 25–26.

Завръщането на Стефан Стамболов. – В: Б ъ л г а р с к и д ъ р ж а в н и ц и, 1978 – 1918. С., 1994, 123–140.

Здравословният песимизъм на историята. – Е з и к и л и т е р а т у р а, 1994, № 3, 5–11.

Никоя трибуна не бива да бъде подценявана. – Б ъ л г. ж у р н а л и с т, 1994, № 4, 7–10.

Стефан Стамболов в часа на равностетка. – Е п о х и, 1994, № 1, 7–18.

Граници и индентичности в балканската историческа перспектива. – И с т о р и я, 1995, № 3, 33–44.

Съединението като урок на историята. – И с т о р и я, 1995, № 4, 2–14.

The Historic Roads of the Third Bulgarian State. – In: B u l g a r i a i n a Time of Change. Economic and Political Dimentions. Avebury, 1995, p. 7–25.

Не “кой”, а “какво” спаси българските евреи. – В: С п а с я в а н е т о на българските евреи през Втората световна война, Международен симпозиум в памет на д-р Илко Ескенази. С., 1996, 9–13.

Спасяването на българските евреи през Втората световна война – Д е м о к р. п р е г л е д, 1996, 6–7, 235–238.

Априлското въстание в контекста на съвременето. – И с т о р и я, 1996, № 2, 1–4.

За демокрацията – нетрадиционно. – В о е н н о и с т. с б., 1997, № 2, 14–32.

Какво не знаем за демокрацията. – В е з н и, 1997, № 7, 24–27.

Третото измерение на Освободителната война. – И з в е с т и я на музеите в Северозап. Б ъ л г а р и я, т. 14, 1998, 68–73.

Сходство и различия в историческите предпоставки при създаването на модерните общества в Индия и България. – В: И н д и я и съвременният свят. С., 1998, Албатрос, 15–22.

Котва в бъдещето. – В: Н а ц и о н а л н а т а революция, делото на Васил Левски и Освобождението на България. С., Велико Търново, ИК Витал, 1998, 17–22.

Мобилност на елитите. В: Елит и общество, Пловдив, 1998, 220–234.

Янусовото лице на национализма. – В: Историческа злина ли е националната държава. С., 1998, 46–49.

Степени на демитологизация. – В: Мит и история. С., 1999, 3–180.

Стратегическата стойност на България в европейската политика 1875 – 1903 г. – В: Модерна България, Университетско издателство. С., 1999, 56–87.

Религиозните основи на модерната демокрация: – В: Източното православие в европейската култура. С., 1999, 96–103.

Граници и идентичности на Балканите в историческа перспектива. – В: М е ж д у н а р о д н и отношения, кн. 4, 1999, 37–52.

Прегговори

Предговор. – В: Б ъ л г а р с к и т е д ъ р ж а в н и институции. 1879 – 1986. Съст. В. Методиев, Л. Стоянов. С., 1987, 3–8.

Другото лице на историята. – В: Б а р б и е, Едмон и Жак Франсоа. Дневник на един парижанин. С., 1989, 5–9.

Завръщането на проф. Бицилли. – В: Б и ц и л л и, Петър. Увод в изучаването на новата и най-нова история. С., 1993, с. V – VIII.

Предговор. – В: Б и ц и л л и, Петър Михайлович. Основни насоки в историческото развитие на Европа. От началото на християнската ера до наше време. 2 фототип. изд. С., 1993, V – VII.

Предговор. – В: М е с т р, Жозеф дьо. Размишления върху Франция. С., 1996, 2–7.

Българската история, видяна “отвън”. – В: К р а м п т ъ н, Ричард Кратка история на България. С., 1994, 345–349.

Д. Макензи и А. Ърби и “откриването” на българите във Великобритания. – В: М а к е н з и, Д. и А. Ърби. Пътувания из славянските провинции на Европейска Турция. С., 1983, 5–9.

Завръщането на Стефан Стамболов. – В: М а р и н о в, Димитър. Стефан Стамболов и новейшата ни история. Летописни спомени и очерки. Ч. 1. 2 изд. С., 1992, 5–12.

Предговор. – В: М и г р а ц и о н н и процеси на българите 1878 – 1914. С., 1993, 5–7.

Предговор. – В: Н и к о л о в, Григор. Сватбите на Кобургите в България. С., 1994, 7–11.

Ние и Стамболов. – В: Стефан С т а м б о л о в в спомени на съвременници. Съст. С. Тонев, Д. Давчева. С., 1992, 7–35.

Парламентаристът Стефан Стамболов. – Стефан С т а м б о л о в пред Народното събрание. Избрани речи. Състав. Надя Бояджиева. С., 1995, 1–5.

Захарий Стоянов и ние. – В: С т о я н о в, Захарий. Превратът през 1881 година. Исторически възпоменания. Неиздаван ръкопис на Захарий Стоянов. С., 1994, 5–7.

Историческият универсализъм на Арнълд Тойнби. – В: Т о й н б и, Арнълд Джоузеф. Изследване на историята. Т. 1. С., 1995, 5–15.

Последното пророчество на Стефан Стамболов. – В: У б и й с т в о т о на Стефан Стамболов. С., 1995, 5–9.

Предговор. – В: У о ш б ъ р н, Джордж. Петдесет години в Цариград. Спомени за Робърт колеж. С., 1980, 5–8.

Възходът на сър Уинстън Чърчил. – В: Ч ъ р ч и л, Уинстън Втората световна война. Мемоари. Т. 1. С., 1993, 11–22.

Уинстън Чърчил – държавник, историк, литератор. – В: Ч ъ р ч и л, Уинстън. Втората световна война. Мемоари. Т. 2. С., 1994, 7–12.

Уинстън Чърчил, или дарбата да предсказваш. – В: Ч ъ р ч и л, Уинстън. Втората световна война. Мемоари. Т. 3. С., 1994, 7–16.

Предговор към Пиер Мике. История на Франция. С., 1999, 1–7.

Човекът-епоха или загадката Начович. – В: Гр. Начович. Из дневниците. С., 1999, 7–14.

Личностното начало в историята на Турската република. – В: Парушев, Кемал Атагюрк – диктаторът-реформатор. Академическо издателство “Марин Дринов”. С., 2000.

Размисъл по германска история в Дитер Раф. – В: История на Германия. С., 7–11.

Общността на различieto или диалогът Джурова – Икеда. Духът на лъва. С., 2000, 7–10.

Предговор към книгата на Джон Кенеди. Смелостта да си гражданин. С., Просвета, 2001.

Да летиш над долината на кактусите. – В: Г а н е в, Г. Парламентарен говор и безмълвие, 2000, 5–9.

Благодарството да създаваш за другите. – В: Ц в е т к о в а, М. Доц. Любен Атанасов, Библиография. С., 2001, 2–5.

Рецензии

И с т. п р е г л., 1968, № 6, 89–91. Рец. за : С. В. О в н а н я н. Арменобългарские исторические связи и армянские колонии в Болгарии во второй половине XIX века. Ереван, АН Арм. СССР, 1968.

Българският въпрос в нова книга по историята на германската външна политика в края на 19 в. – И с т. п р е г л., 1970, бр. 3, 100–104. Рец. за: N. R i c h. Friedrich von Holstein, Politics and Diplomacy in the Era of Bismark and Wilhelm JI. In two volumes. Cambridge, University Press, 1967.

Some Debatable Problems about German- Turkish Mutual Relations. – E t u d. b a l k., 1971, № 1, 111–114. Рец. за : T r u m p e № e r, Ulrich. Germany and the Ottoman Empire (1914–1918). Princetone, University Press, 1968. 433 p.

И с т. п р е г л., 1972, № 3, 112–115. Рец. за: С. Д а м я н о в. Френското икономическо проникване в България от Освобождението до Първата световна война 1878 – 1914. С., БАН, 1971.

И с т. п р е г л., 1972, № 2, 144–145. Рец. за: Георги Д и м и т р о в и спомени на журналисти. С., ОФ, 1971. Рецензията е в съавторство с Е. Стателова.

Изв. Б ъ л г. и с т. д – в о, 28, С., 1972, 518–520. Рец. за: Д о к у м е н т и и материали за историята на българския народ. Състав.: М. Войнов, К. Палешутски, Л. Панайотов, З. Пляков, А. Райкова, К. Пандев. С., 1970.

И з в. Б ъ л г. и с т. д – в о, 28, 1972, 491–492. Рец. за : О с в о б о ж д е н и е т о на България 1878 – 1968. Доклади от юбилейната научна сесия в София. С., БАН, 1970.

В е к о в е, 1972, № 5, 99–100. Рец. за: Dorothy A n d e r s o n. Miss Urby and her Friends. London, Hutchinson, 1966.

E t u d. b a l k., 1972, 3, 114–116. Рец. за : G. S. P a r a d o r o u l o s. England and the Near East 1896 – 1898. Thessaloniki, Institute for Balkan Studies, 1969.

И с т. п р е г л., 1973, № 1, 104–107. Рец. за : И л ч о Д и м и т р о в. Князът, конституцията и народът. С., ОФ, 1972.

И с т. п р е г л., 1975, № 5, 110–114. Рец. за : К а м к а Н о в а к о в а. Печатът и личният режим на Фердинанд. [Изследване]. С., Наука и изкуство, 1975.

И с т. п р е г л., 1976, № 1, 132–137. Рец. за : R. T. S h a n n o n. Gladstone and the Bulgarian Agitation 1876. London, Thomas Nelson and Sons LTD, 1963.

Българска историческа поредица. – Р а б. д е л о, № 220, 12 авг. 1978. Рец. за: В ъ н ш н а т а политика на България. Док. и материали. Т.1. 1879 – 1886. Състав. Т. Добриянов и др. С., Наука и изкуство, 1978.

Bulgarian historical series of diplomatic documents. –

E t u d. b a l k., 14, 1978, № 4, 151–153. Рец. за : В ъ н ш н а т а политика на България. Док. и материали. Т. 1. 1879 – 1886. Състав. Т. Добриянов и др. С., Наука и изкуство, 1978.

E t u d. b a l k., 1979, № 4, 147–150. Рец. за : О с в о б о д и т е л н а т а борба на българите в Македония и Одринско 1902 – 1904. Дипломатически документи. С., Наука и изкуство, 1978.

В е к о в е, 1979, № 1, 75–79. Рец. за : О с в о б о д и т е л н а т а борба на българите в Македония и Одринско 1902 – 1904. Дипломатически документи. С, Наука и изкуство, 1978.

В е к о в е, 1980, № 5, 84–88. Рец. за : R i c h a r d M i l l m a n. Britain and the Eastern Question 1875-1878. Oxford, Clarendon Press, 1979. В съавторство с Р. Генев.

И с т. п р е г л., 1981, № 2, 125–130. Рец. за : F. R. B r i d g e. From Sadova to Saraveo. The Foreign Policy of Austria-Hungary (1866 – 1914). London and Boston, 1972. В съавторство с Радослав Мишев.

Ист. прегл., 1982, № 5, 144–146. Рец. за: С. Дамьянов. Нова и най-нова обща история. Курс лекции (За студентите от Великотърн. унив. “Кирил и Методий”). Ч. 1–2.

2 прераб. изд. В. Търново, Великотърн. унив. “Кирил и Методий”, 1980.

Векове, 1982, № 1–2, 159–162. Рец. за: Constant, Stephen. Foxy Ferdinand, 1861 – 1948. Tsar of Bulgaria. London, Sidgwick and Jackson, 1979.

Исторически необходимости. – Антени, № 28, 10 юли 1985, с. 13. Рец. за: Радослав Попов. България и Русия 1894 – 1898. Полит. отношения. С, ОФ, 1985.

Векове, 1985, № 4, 83–85. Рец. за: Симеон Дамьянов. България във френската политика. 1878 – 1918. С., Наука и изкуство, 1985.

Ист. прегл., 1986, № 1, 75–76. Рец. за: Съединението 1885. Сб. документи 1878 – 1886. Под ред. на Е. Стателова, Р. Попов, Д. Дойнов. С., Наука и изкуство, 1985.

Печатът в часа на Съединението. – Бълг. журналист, 1986, № 9, 57–58. Рец. за: Часът на Съединението удари. Българският печат и Съединението. Сб. материали. Състав. Н. Бончева и К. Стоилова. С., Наука и изкуство, 1985.

Документи, създали модерна Европа. – Изв. държ. архиви, № 62, 1992, 384–385. Рец. за: Велката френска буржоазна революция. Избр. докл. Подбр. Елена Жекова; отг. ред. К. Косев. С., БАН, 1989.

Книга за едно всеобщо изпитание. – Бълг. книга, 1992, № 3, 54–55. Рец. за: Радослав Попов. България на кръстопът. Регентството 1886 – 1887. Изследване. С., Унив. изд. “Св. Кл. Охридски”, 1991.

Отново и още за Стамболов. – А. Б. В., № 7, 18 февр. 1992. с. 3. Рец. за: Енчо Матеев. Държавникът Стефан Стамболов. Изследване. С., Летописи, 1992.

Още едно завръщане на Стамболов. – Бълг. журналист, 1993, № 8, 59–50. Рец. за: Стефан Стамболов. Запомни ме, живот! Поезия и публицистика. Състав., предг. и прил. Ив. Радев. В. Търново, Абагар, [1993].

Прегрешението да бъдеш различен. Проф. Андрей Пантев за книгата на Жорж “Автобиография” и нейната промоция. – Българофил, № 44, 7–13 дек. 1995. с. 8.

Редакция, съставителство

Българската история в трудовете на европейски учени. С., БАН, 1970, 470 с. (Изследвания по българска история, Т. 1). Съставителство Ст. Лишев, В. Паскалева, Р. Попов, В. Тъпкова-Займова.

Българските държавни институции. 1879 – 1986. Енцикл. справочник. Съст. В. Методиев, Л. Стоянов; Науч. ред. и предг. А. Пантев. С., П. Берон, 1987. 376 с.

Българските държавници 1878 – 1918. Сб. статии.

Състав. А. Пантев и др. Кн. 1. С., ИК “Век 22”, б. г., 239 с. Други състав. Василка Тъпкова, Е. Стателова, Илия Тодев, Мария Радева, Милчо Лалков, Радослав Попов и Стойчо Грънчаров.

Международен конгрес по българистика, I, София. 1981. Първи международен конгрес по българистика. С., 23 май – 3 юни 1981. Докл. Т. 1. С., БАН, 1982 –

[Т.1, Ч.3, Кн.] 1. История и съвременно състояние на българистиката. Състав. Б. Огнянов; Ред. Кр. Шарова и др. 1982. 316 с. Други ред. А. Пантев и М. Велева.

[Т.1, Ч.3, Кн.] 2. История и съвременно състояние на българистиката. Състав. Б. Огнянов; Ред. Кр. Шарова и др. 1982. 320 с. с табл. Други ред. А. Пантев и М. Велева.

Митев, Йордан и Филип Узунов. Политическа история на Западна Европа и САЩ. (1918 – 1945). Ред. А. Пантев. В. Търново, 1994. 224 с.

Радев, С. Строителите на съвременна България. [2 изд.]. Т.2. Регентството. Ред. и бел. [с. 657–658] Андрей Пантев. С., Бълг. писател, 1973. 683 с., 3 изд. 1990. 696 с.

Сборник от документи за историята на Английската буржоазна революция през 17 в. Състав. П. Петков; Ред. А. Пантев. С., 1982. 184 с. (СУ “Кл. Охридски”. Ист. фак.)

L'histoire bulgare dans les ouvrages des savants europeens. Preparé par S. Lincev et al.; Red. V. Bozlov et al. Sofia, Akad. bulg. des sciences, 1969. 440 с. (Rech. et etudes sur l'histoire du peuple bulg.; 1) / Други състав.: А. Пантев, Н. Христов, Н. Тодоров, В. Трайков, З. Маркова.

**Доклади на международни
научни форуми**

From National Revolution to National Politics: Bulgaria Since 1878 – American-Bulgarian Meeting, Columbus, Ohio, 1981.

Foreign Problems of Bulgaria 1879 – 1912, American Historical Association 96th Annual Meeting, 1981.

Continuity and Change in Bulgarian Foreign Policy 1878 – 1919 – Anglo-Bulgarian Symposium, London, 1982.

The USA and Bulgaria in World War I – American-Bulgarian Conference, Harvard University, Boston, 1982.

The Border Line between Sympathy and Support, US and Bulgaria 1856-1919, Boston, 1983.

The Gladstonian Tradition in the English Image of Bulgaria – School of Slavonic and East European Studies, University of London, 1983.

Similarities between 19th Century National Movements in India and Bulgaria, New Delhi, 1987.

The University and Philantropy, 21st Annual Meeting of AAA SS, Honolulu, 1988.

Bulgaria in 1878 and in 1989. Two Roads of Modernization. American-Bulgarian Meeting, Pittsburg, Pennsylvania, 1994.

The Forgotten Bulgarians – Disporas and Its Modern Meaning, Cypros, 1994.

Cultural and Intercultural Traditions and Perspectives in Europe. Problems Posed by Increasing Nationalism and Intolerance. Council of Europe Meeting. Delphi, Greece, 1994.

Кандидатура короля Милана на болгарский престоль – Срби и Европа, Белград 1996.

Европейската идея в исторически контекст, Българо-германска среща – XX век – Равносметка. С., 2000.